

AIZKRAUKLES NOVADA DOME

Lāčplēša iela 1A, Aizkraukle, Aizkraukles nov., LV-5101, tālr. 65133930, e-pasts dome@aizkraukle.lv, www.aizkraukle.lv

Aizkrauklē

APSTIPRINĀTA
ar Aizkraukles novada domes
2022.gada 15.decembra sēdes
lēmumu Nr.780
(sēdes protokols Nr.24, 8.p.)

AIZKRAUKLES NOVADA PAŠVALDĪBAS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028.

*Izdota saskaņā ar
likuma "Par pašvaldībām" 21.panta pirmās daļas 5.punktu,
Bērnu tiesību aizsardzības likuma 66.panta pirmo daļu,
Attīstības plānošanas sistēmas likuma 10.pantu un
Aizkraukles novada attīstības programmu 2021.-2028.*

Ievads

Aizkraukles novada pašvaldības bērnu tiesību aizsardzības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kura mērķis ir pilnveidot pašvaldības teritorijā esošo institūciju darbu, savstarpējo sadarbību un aktivizēt sabiedrības līdzdarbību bērnu un ģimeņu dzīves kvalitātes uzlabošanai, nodrošinot bērnu tiesību ievērošanu novada administratīvajā teritorijā.

Mūsu valsts, mūsu novada pamatvērtība ir cilvēki – ģimenes, ģimenes ar bērniem. Konceptuālajā dokumentā "Latvijas izaugsmes modelis: "Cilvēks pirmajā vietā" uzsvērts, ka galvenais mūsu resurss ir iedzīvotāju zināšanas un gudrība, to prasmīga un mērķtiecīga izmantošana. Par izaugsmes mērķi noteikta cilvēka dzīves kvalitātes paaugstināšana šā vārda plašā nozīmē - augstāks labklājības līmenis, drošība sev un saviem tuvākajiem, labāka nākotne saviem bērniem un mazbērniem.¹

Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.- 2027.gadam norādīts, ka Latvija 2030.gadā būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai, šeit katrs varēs īstenot savus mērķus. Nācijas stiprums sakņosies mantotajās, iepazītajās un jaunradītajās kultūras un garīgajās vērtībās, latviešu valodas bagātībā un citu valodu zināšanās. Tas vienos sabiedrību jaunu, daudzveidīgu un neatkarīgu vērtību radīšanai ekonomikā, zinātnē un kultūrā, kuras novērtēs, pazīs un cienīs arī ārpus Latvijas, [...] par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā.² Iepriekšminētais nav sasniedzams bez bērnu tiesību, labāko interešu ievērošanu katrā Latvijas novadā, katrā ģimenē, ikvienā situācijā. To noteic arī Labklājības ministrijas Bērnu lietu sadarbības padomes izstrādātās bērnu, jauniešu un ģimenes pamatnostādnes 2022.- 2027.gadam.³

Aizkraukles novads ir izveidots saskaņā ar 2020.gada 10.jūnijā Saeimā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, apvienojot sešus līdzšinējos novadus – Aizkraukles, Jaunjelgavas, Kokneses, Neretas, Pļaviņu un Skrīveru novadus. Par jaunā novada centru noteikta Aizkraukles pilsēta, kas ir reģionālas nozīmes attīstības centrs. Novadā ir 4 pilsētas – Aizkraukle, Jaunjelgava, Pļaviņas un Koknese (pilsētas tiesības ieguvusi no 2021. gada 1. jūlija) un 18 pagasti.

Aizkraukles novada attīstības vīzija 2030.gadam ir "Radošas pilsētas un apdzīvoti lauki". Tās mērķis ir – pieejami, kvalitatīvi un viedi pakalpojumi, kas nodrošināti visām sabiedrības grupām visā novada teritorijā", kuras īstenošanai tuvākajos gados nepieciešama ikviena novada darbinieka un iedzīvotāja iesaiste. Šajā sabiedrībā ikvienam bērnam ir visas iespējas augt un pilnveidoties, īstenojot savas tiesības un motivāciju veikt savus pienākumus. Pašvaldībai ir jāveicina šīs iespējas. Aizkraukles novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. –2034.gadam un Attīstības programmā 2021.-2028. gadam attīstības plānošanas dokumenti tiešā veidā ietekmē novada attīstību, iespējas piesaistīt investorus un cita veida finansējumu, attīstīt rūpniecību un citas nozares. Jebkura lēmuma pieņemšana, ievērojot bērnu labākās intereses, ikvienā pašvaldības darbības jomā sekmē bērnu izaugsmes iespējas. Plānoto rīcību virzienu īstenošana nodrošinās sociālos un komunālos pakalpojumus, izglītības un brīvā laika pakalpojumus, veselības un sociālas aprūpes pakalpojumus, labiekārtotu publisko infrastruktūru. Kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšana sekmē arī bērnu tiesību, interešu ievērošanu novadā.⁴

Lai nodrošinātu bērnu tiesību ievērošanu un aizsardzību Aizkraukles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā un īstenotu pašvaldības kompetences šajā jomā, sadarbības grupas speciālisti ir tikušies ar Aizkraukles novada apvienību speciālistiem Skrīveros, Aizkrauklē Jaunjelgavā, Neretā, Koknesē, Pļaviņās un veikuši pašreizējās situācijas apkopojumu.

¹ "Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā", <https://m.likumi.lv/doc.php?id=217923>;

² Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam

³ Labklājības ministrija "Bērnu, jauniešu un ģimenes pamatnostādnes 2022.-2027. gadam", *prezentācijas materiāls* Pieejams: <https://www.izm.gov.lv>

⁴ Jaunizveidojamais Aizkraukles novads Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.–2034. , Aizkraukles novada attīstības programma 2021.–2028, Izstrādātāji: SIA *Baltkonsults*, SIA *JB Consulting*

Esošās situācijas apraksts

Aizkraukles novada pašvaldība pastāvīgi īsteno pasākumu kopumu, kuri ir vērsti uz bērnu pamattiesību nodrošināšanu. Īstenojot pašvaldībai uzticētās funkcijas, veicot profesionālu sociālo darbu ar ģimenēm, tiek nodrošinātas bērna tiesības uz dzīvību un attīstību. Sniedzot sociālo palīdzību, pakalpojumus, atbalstu ģimenēm, palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā, nodrošinot komunālos pakalpojumus, gādājot par vides sakoptību, tiek īstenotas bērna tiesības uz pilnvērtīgiem dzīves apstākļiem. Tomēr ne visās ģimenēs bērniem tiek nodrošināti pilnvērtīgi dzīves apstākļi. 2022.gada janvārī darbu ir uzsākusi Aizkraukles novada Sociālā dienesta Atbalsta nodaļa ģimenēm ar bērniem, kuras redzeslokā ir 127 sociālā riska ģimenes. Sociālekonomiskā situācija un tās radītās problēmas novada pilsētās un pagastos ir dažādas. Attālākajos lauku pagastos joprojām aktuāla ir bezdarba problēma, līdz ar to šajās vietās ģimeņu ienākumi un dzīves līmenis zemāks. Pēc Dienesta rīcībā esošajiem datiem nav novērojama saistība starp ģimeņu materiālo stāvokli un sociālā riska esamību vai neesamību. Atbalsta nodaļas ģimenēm ar bērniem klienti ir ģimenes ar dažādām atkarībām, izpratnes trūkumu par bērnu emocionālajām vajadzībām, pašu vecāku vardarbības pieredzi bērnībā, personas ar garīga rakstura traucējumiem. Saspringtā situācija Latvijā un pasaulē (Covid -19 pandēmija, karš Ukrainā, energoresursu krīze valstī) rada sabiedrībā, tai skaitā bērnu vecākos psihoemocionālo spriedzi, kura reizēm tiek izreaģēta pret bērniem. Tā rezultātā ir gadījumi, kad bērni un vecāki cieš no dažāda veida vardarbības. Šī gada laikā Atbalsta nodaļa ar bērniem ir nodrošinājusi sociālās rehabilitācijas pakalpojumu dzīvesvietā vai institūcijās 158 no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem un vecākiem.

Vardarbība pret bērniem, tai skaitā nepietiekama vecāku uzraudzība un bērnu pamešana novārtā, provocē pusaudžu deviantu uzvedību, vardarbību vienaudžu vidū, skolas kavējumus, atkarību izraisošu vielu lietošanu, pusaudžu grūtniecību. Uz šo brīdi nodaļā ir izstrādātas un tiek realizētas 29 nepilngadīgo uzvedības sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmas. Ar nepilngadīgajām jaunajām māmiņām strādā sociālie darbinieki, psihologi, ģimenes asistenti.

Viena no vismazāk aizsargātajām sabiedrības grupām ir personas ar invaliditāti, tai skaitā ar garīga rakstura un uzvedības traucējumiem. Deinstitutionalizācijas projekta "Atver sirdi Zemgalē!" ietvaros Dienests nodrošina bērnu ar funkcionāliem traucējumiem sociālo rehabilitāciju, tiek sniegti psihologa pakalpojumi personām ar invaliditāti un viņu tuviniekiem, kā arī ģimenes asistenta pakalpojums. Kopumā ģimenes asistenta pakalpojumu Aizkraukles novada dienests nodrošina 21 ģimenei. Ir svarīgi, ka nepieciešama savlaicīga turpmāko darbību un atbalsta plānošana arī pēc šī projekta beigām - 2023.gada 31.decembrim.⁵

Par galvenajām grūtībām, kas traucē kvalitatīvi veikt sociālo darbu ar ģimeni kopumā, Atbalsta nodaļas ģimenēm ar bērniem speciālisti uzskata klientu zemo motivāciju iesaistīties savu problēmu risināšanā, līdzatkarību, vardarbības faktu slēpšanu, zemo izpratnes līmeni par bērnu emocionālajām vajadzībām. Uz doto brīdi atbalsta nodaļā ģimenēm ar bērniem ir nepietiekams darbinieku skaits (izsludināta vakance, bet nav pretendentu), tāpat pēc teritoriālās reformas vērojams nevienmērīgs resursu sadalījums starp bijušajiem novadiem. Atšķiras arī psihologa pakalpojuma pieejamība.⁶

Bērna tiesības uz izglītību un jaunradi novada administratīvajā teritorijā nodrošina 6 vidusskolas - Aizkraukles novada vidusskola, Andreja Upīša Skrīveru vidusskola, Ilmāra Gaiša Kokneses vidusskola, Jaunjelgavas vidusskola, Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskola, Pļaviņu vidusskola, 7 sākumskolas un pamatskolas – Aizkraukles pagasta sākumskola ar pirmskolas izglītības grupām, Bebru pamatskola, Daudzeses pamatskola, Kokneses pamatskola – attīstības centrs ar pirmskolas izglītības grupām, Mazzalves pamatskola ar pirmskolas izglītības grupām, Pērses sākumskola ar pirmskolas izglītības grupām, Seces pagasta pamatskola. Izglītojamo skaits Aizkraukles novada skolās (Valsts izglītības informācijas sistēmas dati uz 2022.gada 1.septembri) ir 2793 skolēni, pirmskolas izglītības iestādēs izglītojas 1482 bērni. Lai nodrošinātu iekļaujošu izglītības vidi visiem izglītojamajiem nepieciešams palielināt atbalsta jomas speciālistu (sociālais

⁵ Aizkraukles novada attīstības programma 2021.–2028, 4.3. Sociālā drošība un palīdzība. Novērtējums. Izstrādātāji: SIA *Baltkonsults*, SIA *JB Consulting*

⁶ Aizkraukles novada Sociālā dienesta 01.06.2022. prezentācija par sociālo darbu un palīdzību

pedagogs, speciālais pedagogs, pedagoga palīgs, psihologs, logopēds, pedagogs karjeras konsultants u.c.) skaitu izglītības iestādēs.

Apsveicami, ka lielākā daļa izglītības iestāžu ir iesaistījušies projektā “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (“PuMPuRS”), kas palīdz grūtībās nonākušiem skolēniem iegūt pamatskolas izglītību.

Aizkraukles novada pašvaldības izaicinājums nākotnē būs izglītības kvalitātes paaugstināšana, pedagogu paaudžu nomaiņas vadīšana, kā arī, iespējams, izglītības pakalpojumu turpmāka optimizācija⁷. Novadā ir iespējas izveidot reģionālas nozīmes ģimnāziju, nepieciešams risinājums vakarskolas alternatīvai. Izglītības jomas attīstību kavējoši faktori, kuriem nākotnē jāpievērš lielāka uzmanība, ir iedzīvotāju skaita un līdz ar to arī skolēnu skaita samazināšanās, nepieciešami izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabojumi, jauna inventāra un mācību līdzekļu iegāde izglītības iestādēs, jāpalielina atbalsts mūžizglītībai. Sporta skolai nepieciešams attīstīt infrastruktūru vieglatlētikas treniņiem telpās. Īpaša uzmanība jāpievērš pedagogu novecošanās tendencēm un jauno pedagogu motivēšanai uzsākt darbu izglītības iestādēs. Aizkraukles novada pašvaldība ir izstrādājusi jaunu saistošo noteikumu projektu, kurā noteiktas studējošo kategorijas, kurām ir tiesības pretendēt uz Aizkraukles novada pašvaldības stipendijām, tās apmēru, stipendijas piešķiršanas un izmaksāšanas nosacījumus, stipendijas izmaksas apturēšanas un atmaksāšanas nosacījumus, kā arī līguma noslēgšanas kārtību. Šobrīd nosūtīti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai saskaņošanai, kas stāsies spēkā ar 2023.gada 1.janvāri. Tā būs lieliska motivācijas jauno speciālistu piesaistei.

Iespējas sevi attīstīt un pilnveidot piedāvā profesionālās ievirzes izglītības iestādes - P.Barisona Aizkraukles Mūzikas skola, Aizkraukles Mākslas skola, Aizkraukles novada Sporta skola, Kokneses Mūzikas skola, Pļaviņu Mūzikas skola, Pļaviņu Mākslas skola, Skrīveru Mūzikas un Mākslas skola, kurās mācās 1183 audzēkņi. Neretā, Mazzalvē bērni apmeklē Viesītes Mūzikas skolas filiāles, darbojas Aizkraukles Sporta skolas volejbola grupa Mazzalves pamatskolā. Liels resurss bērnu un jauniešu attīstībā ir Kultūras centriem, Aizkraukles novada bibliotēkām.

Bērnu tiesības uz brīvo laiku un atpūtu īsteno Aizkraukles novada Interesu izglītības centrs (turpmāk – ANIIC). ANIIC nodrošina kvalitatīvu, daudzveidīgu interešu un neformālās izglītības pieejamību ikvienam Aizkraukles novada iedzīvotājam mūža garumā, neatkarīgi no tā vecuma un iepriekš iegūtās izglītības. ANIIC 2022./2023.mācību gadā apmeklē 246 audzēkņi, kuri piedalās dažādās interešu izglītības programmās. ANIIC tiešais darbs ir saistīts arī ar jaunatnes politikas veidošanu novadā, kuru koordinē jaunatnes lietu speciāliste. Kopš 2022.gada ANIIC kā struktūrvienības ir pievienoti Jaunjelgavas Jauniešu iniciatīvu centrs un Pļaviņu Jauniešu iniciatīvu centrs “Ideja”. Jaunatnes iniciatīvu centru mērķi ir radīt labvēlīgus apstākļus jauniešu pašiniciatīvai un līdzdalībai sabiedriskajā dzīvē. Centri ir pieejami jauniešiem no 13 līdz 25 gadiem. Koknese un Neretas apvienībās ir darbinieki darbā ar jaunatni. Skrīveros 2023.gadā tiks izveidota jaunatnes darbinieka štata vieta un iekārtotas telpas jauniešu brīvā laika pavadīšanai.

Novadā ir vairāki dienas centri: Skrīveru dienas aprūpes centrs, Pļaviņu dienas aprūpes centrs, Kokneses ģimeņu atbalsta dienas centrs, Jaunjelgavas dienas centrs bērniem un ģimenēm, Seces dienas centrs bērniem un ģimenēm, Daudzeses dienas centrs bērniem un ģimenēm.

Dienas centru darbības mērķis ir atbilstoši personas vajadzībām, nodrošināt iespēju personām un ģimenēm saglabāt un attīstīt sociālās prasmes, izglītoties un saturīgi pavadīt brīvo laiku, veidojot sociālos kontaktus, gūstot atbalstu, iesaistoties dažādās individuālās, grupas un kopienas aktivitātēs, stiprināt ģimeniskās vērtības, veicināt ģimeņu stabilitāti, mazināt ģimeņu šķiršanās risku un bērnu nokļūšanas ārpusģimenes aprūpē riskus, sniedzot ģimenēm to vajadzībām atbilstošus pasākumus. Piemēram, Kokneses ģimeņu atbalsta centrā darbojas radošās darbnīcas bērniem un jauniešiem pēc ikmēneša programmas. Darbnīcas ir bezmaksas, apmeklējums brīvs. Tiek plānotas nedēļas nodarbības, kuras ir pavasara, rudens brīvlaikos un 3 reizes vasarā. Kopā apmeklētāju skaits uz nodarbībām ir ap 120 dalībniekiem gadā. Dienas centrs īsteno arī sociālās rehabilitācijas

⁷ Aizkraukles novada attīstības programma 2021.–2028, 4.1. Izglītība un zinātne. Novērtējums, Izstrādātāji: SIA *Baltkonsults*, SIA *JB Consulting*

programmu personām ar invaliditāti, rīko aktivitātes projekta “PROTI un DARI” jauniešiem. Dienas centrā turpmāk tiks īstenots darbs ar nepilngadīgajiem jauniešiem, kuriem ir izstrādātas korekcijas un sociālās palīdzības programmas.

Plaviņās darbojas sākumskolas vecuma bērnu rotaļu un attīstības centrs „Pepija”, kur pēc mācībām ir iespēja ikvienam bērnam vecumā no 7 līdz 12 gadiem pavadīt aktīvi brīvo laiku: spēlējot minigolfu, basketbolu, volejbolu, futbolu, kā arī aktīvi darboties skeitparkā. Plaviņās ir iespēja trenēties futbolā, biatlonā, skvošā un orientēšanās sportā. Ziemā jaunieši var slēpot ar distanču slēpēm Biatlona bāzē “Jankas”, kur jauniešiem slēpju noma ir bez maksas, kā arī slidošana, ir iespēja veikt brīvprātīgo darbu.

Skrīveros ir iespēja izmantot infrastruktūru – skeitparks, skolas sporta laukums un sporta laukumi pie daudzdzīvokļu mājām, Skrīveru kultūras centrā piedalīties jauniešu deju kolektīvā, Skrīveru bērnu bibliotēkā tiek īstenota lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā”, Andreja Upīša Skrīveru vidusskolas telpās SIA “MonAuto Carting” piedāvā nodarbības “Kartinga konstruēšana un vadīšana”.

Neretā, Mazzalvē, Ērbergē ir nodrošinātas sporta bāzes, kultūras darba organizatori un NVO organizē pasākumus jauniešiem, sporta klubs “Saules” – motosporta aktivitātes, biedrības “Ērbergietes” un “Upmales mantinieki” – izstrādā projektus, kuros aktīvi tiek iesaistīti arī jaunieši, darbojas Mazpulku nometnes, nometnes mazturīgo ģimeņu bērniem, t.sk., jauniešiem.

Aizkrauklē šogad oktobrī tika atvērta Veloparks. Veloparka būvei līdzekļi tika piešķirti no Eiropas Reģionāla attīstības fonda.

Aizkraukles novada pilsētu un pagastu izglītības iestādēs tiek piedāvātas iespējas bērniem un jauniešiem darboties dažādos interešu izglītības pulciņos (ansambļi, kori, deju kolektīvi, sporta nodarbības u.c.).

Aktīva ir Jauniešu centru darbība Aizkraukles novadā. Jaunieši piedalās dažādu projektu īstenošanā, atjaunots brīvprātīgo darbs. Liels izaicinājums aktīvajiem jauniešiem ir jauniešu piesaistei ar zemu motivāciju pilnvērtīgi un jēgpilni pavadīt brīvo laiku.

Sadarbībā ar Valsts nodarbinātības aģentūru 2022.gada vasaras brīvlaikā 125 jauniešiem bija iespēja strādāt valsts līdzfinansētās darba vietās ar mērķi - veicināt skolēnu īslaicīgu (vecumā no 15 līdz 20 gadiem) nodarbinātību vasaras brīvlaikā, lai jau skolas laikā jaunieši saņemtu praktisku priekšstatu par darba dzīvi, savlaicīgi uzzinātu, kas ir CV, darba intervija, konkurētspēja, darba līguma noslēgšana, darba pienākumi un darba attiecības.

Pašvaldība iegulda resursus bērnu tiesību nodrošināšanā un aizsardzībā, tomēr ikviena bērna tiesību respektēšana, vajadzību, interešu ievērošana valstī un novadā aizvien ir pilnveidojama. Vēl joprojām ne katram bērnam ir iespēja augt ģimenē, ne visi vecāki spēj pienācīgi rūpēties par saviem bērniem, nodrošinot iespējas pilnvērtīgi augt un attīstīties.

Ārpusģimeņu aprūpē atrodas 103 Aizkraukles novada bērni, no tiem 20 bērni audžuģimenēs, 74 bērni aizbildņu ģimenēs, 9 bērni ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Aizkraukles novadā ir 8 audžuģimenes, kurās ir ievietoti 5 mūsu novada bērni. Aizkraukles novada bāriņtiesas pārraudzībā atrodas pārsūtītas citu novadu bāriņtiesu 13 aizbildnības lietas. Aizkraukles novada bāriņtiesa strādā, lai bez vecāku gādības palikušie bērni dzīvotu ģimeniskā vidē. Ir aktivizējams pašvaldības darbs ar riska ģimenēm, lai bērni netiktu izņemti no tām. Plašāks atbalsts (materiālā palīdzība, izglītošana u.tml.) nepieciešams aizbildņu un audžuģimenēm, īpaši tām, kuras audzina pusaudžu vecuma bērnus un bērnus ar īpašām vajadzībām.

Pēc novadu reformas ir izveidota Pašvaldības policija, kurai sadarbībā ar Valsts policiju varētu būt liela loma nepilngadīgo likumpārkāpēju prevences pasākumu attīstīšanā, kontrolē, nodrošinot bērniem un ģimenēm drošu sociālo vidi. Novadā ir aktuāli nepilngadīgo bērnu likumpārkāpumi. Valsts policijas nepilngadīgo individuālas prevencijas uzskaitē uz 2022.gada novembri ir reģistrēti 6 Aizkraukles novada nepilngadīgie, savukārt Administratīvās komisijas sēdēs laikā no 2022.gada janvāra līdz novembrim ir izskatītas 277 administratīvās lietas, kas saistītas ar nepilngadīgo bērnu atkarīgo vielu lietošanu (smēķēšana, narkotiskās vielas, alkohols), huligāniskas darbības, vardarbība vienaudžu starpā, vardarbība ģimenēs, kā arī pēdējā laika tendence- nepilngadīgo braukšana ar automašīnām). Valsts ir paredzējusi grozījumus likumā “Par

audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem”-probācijas novērošana-ieviešanu, jo 2022.gada 1. jūlijā tika slēgta sociālās korekcijas izglītības iestāde “Naukšēni”.

Pašvaldības policijā nepieciešams darbinieks, kurš veiktu prevencijas pasākumus un darbu ar nepilngadīgiem likumpārkāpējiem.

Lai nodrošinātu bērnu tiesības uz veselības aprūpi un sociālo aizsardzību Aizkraukles novada teritorijā darbojas ģimenes ārstu prakses Aizkrauklē, Jaunjelgavā, Koknesē, Pļaviņās Skrīveros, Neretā. Primāro veselības aprūpi nodrošina arī ārstu palīgi (feldšeri). Pieejami zobārsti, ginekologi, bērnu psihiatrs, narkologs un citi speciālisti. Darbojas analīžu pieņemšanas punkti. Pieejami aptieku pakalpojumi. Neatliekamo medicīnisko palīdzību (NMP) novadā koordinē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Zemgales reģionālais centrs, kurš atrodas Jelgavā, bet Aizkraukles novadā NMP brigādes izvietotas Aizkrauklē, Pļaviņās, Neretā un no 2019. gada arī Jaunjelgavā. Aizkraukles novadā darbojas viena pirmā līmeņa ārstniecības iestāde – sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Aizkraukles slimnīca”. Aizkraukles novadā darbojas 2017.gadā uzsāktie Eiropas Sociālā fonda projekti veselības veicināšanas jomā:

- “Vietējās sabiedrības veselības veicināšana un slimību profilakses pasākumi Aizkraukles novadā” (Nr. 9.2.4.2/16/I/023);
- “Vietējās sabiedrības veselības veicināšana un slimību profilakses pasākumi Jaunjelgavas novadā” (Nr. 9.2.4.2/16/I/022);
- “Koknese – veselīgākā vide visiem!” (Nr. 9.2.4.2./16/I/019);
- “Dzīvo vesels Neretas novadā!” (Nr. 9.2.4.2/16/I/034);
- “Veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumi Pļaviņu novadā” (9.2.4.2/16/I/091);
- “Pasākumi Skrīveru novada sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei” (Nr. 9.2.4.2/16/I/08.⁸. Šie projekti ļoti svarīgi un noderīgi novadā dzīvojošām ģimenēm un bērniem.

Apsveicami, ka drīzumā tiks izveidots Psihiskās veselības centrs sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Aizkraukles slimnīca” telpās, kas palīdzēs bērniem veikt agrīnu diagnostiku psihiskās veselības jomā.

Veselības aprūpes pakalpojumi ir pieejami visā Aizkraukles novada teritorijā, tomēr ir izteikta to koncentrēšanās lielākajos centros atbilstoši nevienmērīgajai apdzīvojuma struktūrai.

Veselības jomas koordinēšanai pašvaldībā nepieciešams speciālists, situācijas apzināšanai un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības veicināšanai un sabiedrības izglītošanai izstrādājams plānošanas dokuments. Nepieciešama lielāka pašvaldību kapacitāte veselības pratības un veselības veicināšanas jomā, uzlabojot iedzīvotāju attieksmi pret savu veselību, infrastruktūras pilnveidošanā aktivitātēm ārtelpā, kā arī atbalsts veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējiem. Jāattīsta sadarbība ar nevalstiskām organizācijām un uzņēmējiem pakalpojumu sniegšanā un piedāvājuma pilnveidošanā. Jāpalielina ieguldījumi SIA “Aizkraukles slimnīca” attīstībā, nodrošinot plašāku pakalpojumu klāstu augstā kvalitātē tuvāk dzīvesvietai. Attālākās vietās jāatbalsta speciālistu izbraukuma pieņemšanas, piedāvājot atbilstošu infrastruktūru un transporta risinājumus. Jāveido programma jaunu speciālistu piesaistei, lai nodrošinātu sekmīgu primārās aprūpes ārstu paaudžu nomaiņu. Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Aizkraukles slimnīca” ir ilggadēja pieredze stacionāro un sekundāro ambulatoro pakalpojumu sniegšanas jomā, tajā pieejama moderna, mūsdienīga aparatūra un tehnoloģijas diagnostisko izmeklējumu nodrošināšanai, veikti nozīmīgi ieguldījumi infrastruktūrā, plašas iespējas jaunu pakalpojumu ieviešanā un sadarbībā ar citām ārstniecības iestādēm, tomēr attīstību kavē neskaidra veselības aprūpes sistēmas attīstība un politika ilgtermiņā, demogrāfiskie procesi un iedzīvotāju zemā maksātspēja, ārstniecības personāla novecošanās, problēmas jaunu speciālistu piesaistē, nepietiekami finanšu līdzekļi kapitālieguldījumiem. Mērķtiecīgai veselības veicināšanas plānošanai nepieciešams izstrādāt jaunā novada sabiedrības veselības veicināšanas stratēģiju.⁹ Veselības aprūpes pilnveidošana mūsu novadā radīs ģimenēm pilnvērtīgāku un pieejamāku medicīnas pakalpojumu nodrošinājumu.

⁸ Aizkraukles novada attīstības programma 2021.–2028, 4.2. Veselība un aprūpe. Novērtējums, Izstrādātāji: SIA *Baltkonsults*, SIA *JB Consulting*

⁹ Aizkraukles novada attīstības programma 2021.–2028, 4.2. Veselība un aprūpe. Novērtējums, Izstrādātāji: SIA *Baltkonsults*, SIA *JB Consulting*

Lai Aizkraukles novada speciālistiem būtu vienots priekšstats par starpinstitucionālo sadarbību bērnu tiesību aizsardzības jomā, 2022.gada 19.maijā Aizkraukles novada domes sēdē tika apstiprināta Rīcības shēma, ko izstrādāja Aizkraukles novada pašvaldības bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupas speciālisti.

Ņemot vērā esošo situāciju, pieejamos resursus, risināmos jautājumus, būtiski īstenot Aizkraukles novada pašvaldības bērnu tiesību aizsardzības programmu. Tajā ir norādīts programmas mērķis un uzdevumi, kuri vērsti uz bērnu un viņu ģimeņu dzīves kvalitātes uzlabošanu. Uzdevumi definēti atbilstoši pašvaldības kompetencei bērna tiesību aizsardzībā. Programmas nobeiguma noteikumi paredz, ka pašvaldība pastāvīgi īsteno programmā apkopotās aktivitātes, analizē paveikto, ievieš un realizē jaunas iniciatīvas bērnu tiesību nodrošināšanā Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā, grozījumus šajā programmā iesniedz Pašvaldības Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa, sadarbībā ar programmā iesaistītajām institūcijām, ko apstiprina ar Aizkraukles novada domes lēmumu.

I. Vispārīgie noteikumi

1. Programma nosaka Aizkraukles novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) mērķi un uzdevumus, pasākumu kopumu un resursus bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšanā pašvaldības administratīvajā teritorijā.
2. Bērns ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu, izņemot tās personas, kuras saskaņā ar likumu izsludinātas par pilngadīgām.
3. Bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.
4. Visām darbībām attiecībā uz bērnu prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses.
5. Bērnu tiesību ievērošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām pašvaldības administratīvajā teritorijā koordinē un pārrauga Bērnu tiesību aizsardzības Sadarbības grupa.

II. Programmas mērķis un uzdevumi

6. Programmas mērķis ir nodrošināt bērnu tiesību ievērošanu Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā, sekmējot bērnu un ģimeņu dzīves kvalitātes uzlabošanu.
7. Programmas uzdevumi:
 - 7.1. efektīvi izmantojot Pašvaldības un nevalstisko organizāciju resursus, īstenojot mērķtiecīgus pasākumus, nodrošināt bērnu tiesību un labāko interešu ievērošanu:
 - 7.1.1. bērna pamattiesību un pienākumu īstenošanā;
 - 7.1.2. atbalstā ģimenēm ar bērniem;
 - 7.1.3. ārpusģimenes aprūpē;
 - 7.1.4. izglītībā un attīstoša brīvā laika pavadīšanā;
 - 7.1.5. veselības veicināšanā un aprūpē.
 - 7.2. uzlabot Pašvaldības, valsts institūciju un sabiedrības sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā:
 - 7.2.1. konkretizēt katras institūcijas pienākumus un atbildību bērnu tiesību aizsardzībā;
 - 7.2.2. aktivizēt un koordinēt sabiedrības un nevalstisko organizāciju iesaisti bērnu tiesību nodrošināšanā.
 - 7.3. pilnveidot prevencijas darbu bērnu likumpārkāpumu novēršanā un tiesību nodrošināšanā.

III. Bērna pamattiesību un pienākumu īstenošana

8. Bērna pamattiesības un pienākumus nosaka Bērnu tiesību aizsardzības likums.¹⁰
9. Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā bērnu tiesību ievērošanu savas kompetences robežās nodrošina Pašvaldības Bērnu tiesību aizsardzības Sadarbības grupa, Aizkraukles novada Bāriņtiesa, Aizkraukles novada Sociālais dienests, Aizkraukles novada Izglītības pārvalde, izglītības iestādes, Aizkraukles novada Pašvaldības policija un Valsts policija.
10. **Pašvaldības bērnu tiesību aizsardzības Sadarbības grupa:**
 - 10.1. izsaka priekšlikumus Pašvaldībai par bērnu attīstībai un audzināšanai, uzvedības korekcijai nepieciešamo pakalpojumu attīstīšanu Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā;
 - 10.2. īsteno pakāpeniskuma principu darbā ar bērnu, kurš pieļauj pārkāpumus, piemērojot sociālpsiholoģiskās, pedagoģiskās un administratīvās ietekmēšanas metodes atbilstoši izdarītajam pārkāpumam un bērna vecumam;
 - 10.3. koordinē preventīvos pasākumus nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem;
 - 10.4. koordinē nepieciešamās palīdzības sniegšanu ģimenēm, kurās nav pietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana, ievērojot bērna labākās internēs.¹¹
11. **Aizkraukles novada Bāriņtiesa:**
 - 11.1. nodrošina bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzību, aizbildnības, adopcijas, audžuģimeņu un viesģimeņu lietu kārtošānu;
 - 11.2. informē Aizkraukles novada Sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība;
 - 11.3. sadarbojas ar citām bāriņtiesām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes un izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem, Valsts policiju un Valsts probācijas dienestu, un zvērinātu tiesu izpildītājiem, lai nodrošinātu bērnu tiesību un interešu aizstāvību;
 - 11.4. piedalās ar bērnu saistītu lietu izskatīšanā tiesā un sniedz atzinumus;
 - 11.5. nodrošina bērna ārpusģimenes aprūpi ģimeniskā vidē;
 - 11.6. sniedz palīdzību bērnam, kura tiesības un intereses ir apdraudētas, kā arī bērnam, kurš pēc palīdzības vērsies bāriņtiesā;
 - 11.7. uzklausā bērnu ikvienā jautājumā, kas skar bērna intereses;
 - 11.8. speciālists bērnu tiesību aizsardzības jautājumos koordinē Pašvaldības bērnu tiesību aizsardzības Sadarbības grupas darbu, sniedz informāciju un pārstāv bērnu intereses. Aizkraukles novada Administratīvās komisijas sēdēs, veic citus pienākumus atbilstoši amata aprakstam.
12. **Aizkraukles novada Sociālais dienests:**
 - 12.1. sniedz sociālo palīdzību un materiālo atbalstu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nodrošina sociālās palīdzības pieejamību ģimenēm Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā;
 - 12.2. Aizkraukles novada Sociālā dienesta Atbalsta nodaļa ģimenēm ar bērniem veic sociālo darbu, nodrošina mērķtiecīgus sociālos pakalpojumus, kas orientēti uz

¹⁰ Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=49096>

¹¹ Aizkraukles novada pašvaldības bērnu tiesību aizsardzības Sadarbības grupas nolikums Nr.2021/64. Pieejams <https://www.aizkraukle.lv/lv/pasvaldibas-komisiju-nolikumi>

- ģimenes sociālo problēmu mazināšanos un bērna psihosociālo drošību, attīstot pašas ģimenes resursus un iesaistot atbalsta sistēmas;
- 12.3. sadarbībā ar citām institūcijām un speciālistiem, iesaistot arī nevalstiskās organizācijas, izstrādā nepilngadīgo likumpārkāpēju sociālās korekcijas un sociālā atbalsta programmas.
13. **Aizkraukles novada Izglītības pārvalde:**
- 13.1. risina obligātās izglītības apguves jautājumus;
- 13.2. pārrauga mācību un audzināšanas procesu;
- 13.3. Aizkraukles novada Izglītības pārvaldes speciālists koordinē skolēnu neattaisnoto stundu kavējumu uzskaiti, to iemeslu izpēti un analīzi, sniedz informāciju Pašvaldības Bērnu tiesību aizsardzības Sadarbības grupai;
- 13.4. Aizkraukles novada izglītības iestāžu atbalsta jomas speciālisti nodrošina nepieciešamo atbalstu bērnam problēmsituācijās. Izglītības iestāžu sociālie pedagogi veic darbu ar problēmbērniem, iekārto profilakses lietu un izstrādā uzvedības sociālās korekcijas programmu katram bērnam, kuram tā ir nepieciešama.
14. **Aizkraukles novada Pašvaldības policija** sadarbībā ar Valsts policiju un Pašvaldības institūcijām veic preventīvos pasākumus darbā ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem.
15. **Aizkraukles novada Jaunatnes lietu komisija:**
- 15.1. veicina Pašvaldības iestāžu un struktūrvienību sadarbību jautājumus, kas attiecas uz jauniešiem;
- 15.2. apkopo un analizē informāciju par Pašvaldības jauniešu problēmām, vajadzībām un interesēm;
- 15.3. izstrādā un iesniedz Pašvaldībai priekšlikumus par to, kā veicams pašvaldības darbs ar jaunatni un kā pilnveidojama valsts jaunatnes politika;
- 15.4. izstrādā priekšlikumus jauniešu iesaistīšanai politiskās, ekonomiskās, sociālās un kultūras dzīves, kā arī vides aizsardzības aktivitātēs;
- 15.5. izstrādā priekšlikumus jauniešu līdzdalības un iniciatīvu īstenošanas atbalstam;
- 15.6. sniedz Pašvaldības vadībai ieteikumus par finanšu plānošanu darbam ar jaunatni.¹²

IV. Atbalsts ģimenēm ar bērniem

16. Pašvaldība atbalsta ģimenes ar bērniem, sniedz sociālu palīdzību un sociālos pakalpojumus:
- 16.1. pabalstu daudzbērnu ģimenēm, audžuģimenēm, ģimenēm ar bērnu aizbildnībā, bērniem ar invaliditāti – pabalstu ēdināšanas izdevumu segšanai izglītības iestādē – bērniem, kuri apmeklē pirmsskolas izglītības iestādi, pamatizglītības, vispārējās vidējās vai profesionālās izglītības iestādi Aizkraukles novadā un tajā netiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana;¹³
- 16.2. pabalstu bērniem ar invaliditāti ārstēšanās, medikamentu, medicīnas ierīču un preču iegādes izdevumu segšanai;¹⁴

¹² Aizkraukles novada Jaunatnes lietu komisijas nolikums Nr.2022/1 (apstiprināts ar Aizkraukles novada domes 2022.gada 20.janvāra sēdes lēmumu Nr.5 (protokols Nr.1., 5.p.)).

¹³ Aizkraukles novada domes 2021.gada 21.oktobra saistošie noteikumi Nr.2021/13 "Par Aizkraukles novada pašvaldības materiālajiem pabalstiem" 7.punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329054-par-aizkraukles-novada-pasvaldibas-materialajiem-pabalstiem>

¹⁴ Turpat, 8.punkts.

- 16.3. ikmēneša pabalstu bērna ar smagiem funkcionāliem traucējumiem aprūpei;¹⁵
 - 16.4. bērna piedzimšanas pabalstu;¹⁶
 - 16.5. atbalstu par bērnu no pusotra gada vecuma līdz obligātās pamatizglītības ieguves uzsākšanai, ja bērns saņem pakalpojumu privātajā pirmsskolas izglītības iestādē, atbilstoši saistošajiem noteikumiem Nr.2021/21 “Par pašvaldības atbalsta piešķiršanu pirmsskolas izglītības programmas apguvi privātās izglītības iestādēs”;¹⁷
 - 16.6. trūcīgām vai maznodrošinātām mājsaimniecībām sniedz pabalstu bērnu ēdināšanai skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs, kuri apmeklē Aizkraukles novada pirmsskolas izglītības iestādes, pamatizglītības, vispārējās vidējās vai profesionālās izglītības iestādes, un tajās netiek nodrošināta bezmaksas ēdināšana;¹⁸
 - 16.7. pirmsskolas vecuma bērniem no piecu gadu vecuma, kuri apgūst obligāto bērnu sagatavošanu pamatizglītības ieguvei un skolēniem izglītības iestādē pamatizglītības ieguvei līdz 18 gadu vecumam no trūcīgām vai maznodrošinātām mājsaimniecībām, uzsākot mācību gadu, sniedz pabalstu izglītībai;¹⁹
 - 16.8. pabalstu krīzes situācijā;²⁰
 - 16.9. risina dzīvokļa jautājumus;²¹
 - 16.10. sniedz aprūpes pakalpojumu bērniem ar invaliditāti;²²
 - 16.11. higiēnas pakalpojumu, ģimenes asistenta pakalpojumu, dienas centra pakalpojumu, psihologa pakalpojumu, sociālā darba pakalpojumu, atbalsta un izglītojošo grupu nodarbību pakalpojumu, sensorās un motorās attīstības nodarbību pakalpojumu, sociālo rehabilitāciju krīzes centrā vai ģimeņu atbalsta centrā, ilgstošu sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju institūcijā bērniem.²³
17. Pašvaldība sadarbojas ar nevalstiskām organizācijām atbalsta pasākumu rīkošanā ģimenēm ar bērniem.

V. Ārpusģimenes aprūpe

- 18. Ārpusģimenes aprūpi organizē un pārrauga Aizkraukles novada Bāriņtiesa.
- 19. Ārpusģimenes aprūpi nodrošina:

¹⁵ Turpat, 9.punkts.

¹⁶ Turpat, 14.punkts.

¹⁷ Aizkraukles novada domes 2021.gada 17.novembra saistošie noteikumi Nr.2021/21 “Par pašvaldības atbalsta piešķiršanu pirmsskolas izglītības programmas apguvei privātās izglītības iestādēs” Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/328918-par-pasvaldibas-atbalsta-pieskirsanu-pirmsskolas-izglitibas-programmas-apguvei-privatas-izglitibas-iestades>

¹⁸ Aizkraukles novada domes 2021.gada 21.oktobra saistošie noteikumi Nr.2021/16 “Par maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni un sociālās palīdzības pabalstiem Aizkraukles novada pašvaldībā” 21.punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/328897-par-maznodrosinatas-majsaimniecibas-ienakumu-slieksni-un-socialas-palidzibas-pabalstiem-aizkraukles-novada-pasvaldiba>

¹⁹ Turpat, 22.punkts.

²⁰ Turpat, nodaļa “VII. Pabalsts krīzes situācijā”.

²¹ Aizkraukles novada domes 2021.gada 19.augusta saistošie noteikumi Nr.2021/6 “Par aprūpes pakalpojumu bērniem ar invaliditāti Aizkraukles novadā”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/325974-par-aprupes-pakalpojumu-berniem-ar-invaliditati-aizkraukles-novada> Aizkraukles novada domes 2021.gada 17.novembra saistošie noteikumi Nr.2021/19 “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā Aizkraukles novadā”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/328973-par-palidzibu-dzivokla-jautajumu-risinasana-aizkraukles-novada>

²² Aizkraukles novada domes 2021.gada 19.augusta saistošie noteikumi Nr.2021/6 “Par aprūpes pakalpojumu bērniem ar invaliditāti Aizkraukles novadā”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/325974-par-aprupes-pakalpojumu-berniem-ar-invaliditati-aizkraukles-novada>

²³ Aizkraukles novada domes 2021.gada 17.novembra saistošie noteikumi Nr.2021/18 “Par sociālo pakalpojumu sniegšanas kārtību Aizkraukles novadā”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329041-par-socialo-pakalpojumu-sniegšanas-kartibu-aizkraukles-novada>

- 19.1. aizbildnis;
 - 19.2. audžuģimene (līdz laikam, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai tiek adoptēts, vai tiek nodibināta aizbildnība);
 - 19.3. ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija.
20. Aizkraukles novada Bāriņtiesa sadarbībā ar ģimenes un audžuģimenes atbalsta centriem organizē atbalsta pasākumus aizbildņiem, audžuģimenēm, potenciāliem adoptētājiem.
21. Pašvaldība sniedz palīdzību un atbalstu bārenim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam, nodrošina dzīvesvietu normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos un palīdz materiāli:
- 21.1. vienreizējs pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei;
 - 21.2. pabalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai;
 - 21.3. pabalsts izglītības iegūšanai;
 - 21.4. pabalsts izdevumu segšanai par īri.²⁴
22. Pašvaldība atbalsta aizbildņus un audžuģimenes atbilstoši saistošajiem noteikumiem Nr.2021/13 “Par Aizkraukles novada pašvaldības materiāliem pabalstiem”, saistošajiem noteikumiem Nr.2021/15 “Par Aizkraukles novada pašvaldības atbalstu audžuģimenēm”²⁵ un saistošajiem noteikumiem Nr.2021/14 “Par palīdzību bārenim un bez gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Aizkraukles novadā”.²⁵

VI. Izglītība un attīstoša brīvā laika pavadīšana

23. Pašvaldība nodrošina iespējas apgūt pirmskolas izglītību katram bērnam atbilstoši viņa spējām:
- 23.1. vispārējās pirmskolas izglītības programmās;
 - 23.2. speciālās pirmskolas izglītības programmās, tai skaitā bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem.
24. Pašvaldība nodrošina iespējas iegūt pamatizglītību atbilstoši izglītojamo spējām:
- 24.1. vispārējās programmās;
 - 24.2. speciālajās pamatizglītības programmās, tai skaitā bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem;
 - 24.3. profesionālās pamatizglītības programmās “Kokizstrādājumu izgatavošana” (izglītības programmas kods 22543041), “Ēdināšanas pakalpojumi” (izglītības programmas kods 22811021) Kokneses pamatskolā – attīstības centrā.
25. Visās izglītības iestādēs Pašvaldība nodrošina logopēda, psihologa, speciālā pedagoga un citu speciālistu pieejamību.
26. Pašvaldība nodrošina iespējas iegūt vidējo izglītību vispārējās vidējās izglītības programmās.
27. Profesionālās ievirzes izglītību nodrošina profesionālās ievirzes izglītības iestādes (sporta, mūzikas un mākslas skolas).

²⁴ Aizkraukles novada domes 2021.gada 21.oktobra saistošie noteikumi Nr.2021/15 “Par Aizkraukles novada pašvaldības atbalstu audžuģimenēm”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329049-par-aizkraukles-novada-pasvaldibas-atbalstu-audzugimenem>

²⁵ Aizkraukles novada domes 2021.gada 21.oktobra saistošie noteikumi Nr.2021/14 “Par palīdzību bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas Aizkraukles novadā”. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/328998-par-palidzibu-barenim-un-bez-vecaku-gadibas-palikusajam-bernam-pec-pilngadibas-sasniesanas-aizkraukles-novada>

28. Pašvaldība, papildus valsts finansējumam, nodrošina līdzfinansējumu mācību grāmatu un mācību līdzekļu iegādei, izņemot individuālos mācību līdzekļus.
29. Aizkraukles Profesionālā vidusskola īsteno vidējās izglītības programmas un arodizglītības programmas, kā arī nodrošina tālākizglītības iespējas.
30. Pašvaldība īsteno projektus pilsoniskai audzināšanai un bērnu individuālo izglītošanās vajadzību nodrošināšanai:
 - 30.1. atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai;
 - 30.2. atbalsts karjeras izglītībai;
 - 30.3. atbalsts priekšlaicīgai mācību pārtraukšanas samazināšanai;
 - 30.4. jaunatnes jomas stiprināšanai, veidojot dziļāku izpratni par jaunatnes politiku un jauniešu līdzdalības iespējām lēmumu pieņemšanas procesos, un sabiedriskajā dzīvē.
31. Pašvaldība nodrošina resursus attīstoša brīvā laika pavadīšanai atbilstoši bērnu vecumam, interesēm un vajadzībām:
 - 31.1. kultūras un sporta telpu, laukumu, stadionu, bērnu rotaļu sporta laukumu, inventāra, personāla nodrošinājumu, pasākumu un aktivitāšu organizēšanai;
 - 31.2. dažādu jomu interešu izglītības pulciņu un neformālo aktivitāšu pieejamību skolās skolēnu brīvlaikā;
 - 31.3. iespēju iesaistīties brīvprātīgajā darbā, projektu aktivitātēs, Jauniešu domē.
32. Aizkraukles novada Sociālais dienests plāno un īsteno dažādas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes sociālā riska grupu bērniem un jauniešiem.

VII. Vecāku izglītošana

33. Izglītības iestādes īsteno vecāku izglītošanu bērnu audzināšanas un bērnu tiesību jautājumos.
34. Aizkraukles novada Sociālais dienests, piesaistot nevalstiskās organizācijas, organizē atbalsta grupas vecākiem, ģimenēm, kurās konstatētas problēmas bērnu audzināšanā.
35. Eiropas Sociālā fonda projekta “Atver sirdi Zemgalē” ietvaros speciālisti sniedz informāciju un piedāvā atbalstu reprodiktīvās, psihoemocionālās veselības stiprināšanai un atkarību novēršanai.

VIII. Veselības veicināšana un aprūpe

36. Pašvaldībā medicīniskos pakalpojumus nodrošina sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Aizkraukles slimnīca” speciālisti, ģimenes ārstu prakses Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā, nepieciešamības gadījumā Neatliekamās medicīnas palīdzības dienests, pieejams bērnu psihiatrs, narkologs, klīniskais psihologs.
37. Visās izglītības iestādēs tiek ievērotas higiēnas prasības un noteikumi veselīga ēdiena sagatavošanai bērniem.
38. Aizkraukles novadā nodrošināts Pedagoģiski medicīniskās komisijas pakalpojums.

IX. Nobeiguma noteikumi

39. Pašvaldība pastāvīgi īsteno programmā apkopotās aktivitātes, ievieš un realizē jaunas iniciatīvas bērnu tiesību nodrošināšanā Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā.

40. Grozījumus šajā programmā iesniedz Pašvaldības Bērnu tiesību aizsardzības sadarbības grupa sadarbībā ar programmā iesaistītajām institūcijām, tos apstiprina ar Aizkraukles novada domes lēmumu.

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētājs

*Šis dokuments ir elektroniski
parakstīts ar drošu elektronisko
parakstu un satur laika zīmogu*

L.Līdums